

Olsztyn, dnia 8 listopada 2019 r.

**WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
FK-V.431.11.2019**

**Pani
Marianna Bogusława Szydlik
Wójt Gminy Dźwierzuty**

**ul. Niepodległości 6
12-120 Dźwierzuty**

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092), przekazuję Pani treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w siedzibie jednostki kontrolowanej, tj. Urzędzie Gminy w Dźwierzutach, ul. Niepodległości 6, 12-120 Dźwierzuty.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie prowadzenia kontroli funkcję Wójta Gminy Dźwierzuty pełniła Pani Marianna Bogusława Szydlik, wybrana na to stanowisko w dniu 26 listopada 2014 r. oraz ponownie wybrana w dniu 24 października 2018 r.

Kontrola została przeprowadzona przez pracownika Wydziału Finansów i Kontroli Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie - Monikę Napiórkowską - starszego inspektora wojewódzkiego, na podstawie pisemnego imiennego upoważnienia do kontroli Nr FK-IV.0030.818.2019 z dnia 29 sierpnia 2019 r., wydanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego.

Termin kontroli: od 9 września do 9 października 2019 r., z przerwą w dniach: 23-27 września 2019 r.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa oraz wykonanie dochodów budżetu państwa,
- okres objęty kontrolą: 2018 rok.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), w związku z art. 175 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 2077 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym.

Kontrola została odnotowana w książce kontroli jednostki kontrolowanej pod pozycją nr 2 na 2019 rok.

[Akta kontroli: I.1-15]

Na podstawie ustaleń kontroli działalność jednostki kontrolowanej ocenia się

pozytywnie.

Powyzszą ocenę ogólną uzasadniają następujące oceny cząstkowe i ustalenia kontroli:

I. W zakresie budżetu jednostki samorządu terytorialnego i jego zmian oraz sprawozdawczości budżetowej.

1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzją Nr FK 14/2018 z dnia 16 lutego 2018 r. ustalił dla Gminy Dźwierzuty plan dotacji udzielonych z budżetu państwa na 2018 r. w wysokości **9 086 507,00 zł**. Ww. plan został zmieniony 40 decyzjami Wojewody na łączną kwotę 2 952 885,13 zł (w tym: zwiększenia – 2 441 588,87 zł oraz zmniejszenia – 511 296,26 zł).
2. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła **11 016 799,61 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2018 r. dotacje w łącznej wysokości **10 999 747,07 zł**, z czego wykorzystywała **10 960 423,78 zł**, tj. 99,64 % otrzymanej dotacji.

Kwota dotacji niewykorzystanych (udzielonych na realizację zadań zleconych i własnych) w łącznej wysokości **39 323,29 zł**, została zwrócona na rachunek bankowy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie z zachowaniem terminu określonego w art. 168 ust. 1 i 6 ustawy o finansach publicznych.

Ponadto, dwiema decyzjami Wojewody dokonano blokady wydatków w łącznej wysokości 3 054,00 zł, tj.:

- decyzją Nr 482/2018 z dnia 15 grudnia 2018 r., w kwocie 108,00 zł (rozdział 85215),
- decyzją Nr 496/2018 z dnia 19 grudnia 2018 r., w kwocie 2 946,00 zł (rozdział 75011).

Największe niewykorzystanie dotacji w stosunku do kwot planowanych wystąpiło w rozdziale 85502 *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* (kwota 20 800,28 zł) i rozdziale 85216 *Zasiłki stałe* (kwota 6 084,86 zł).

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej niewykorzystanie środków spowodowane było faktem, że:

- na dzień wykonania zapotrzebowanych środków nierozpatrzone zostały wszystkie wnioski o przyznanie świadczeń, na podstawie których (po ich rozpatrzeniu) dokonano odmowy ich przyznania oraz przekroczone zostało kryterium dochodowe, w związku z tym przyznano świadczenia pomniejszone o kwotę przekroczenia kryterium dochodowego (rozdział 85502),
- grupa osób korzystających z zasiłku stałego z tytułu niepełnosprawności uzyskała lekki stopień niepełnosprawności (zasiłek stały nie przysługuje), ponadto część osób korzystających z zasiłku nabyła prawo do emerytury (rozdział 85216).

3. W trakcie kontroli sprawdzono prawidłowość wprowadzenia planu dotacji przyznanego przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego do budżetu Gminy i ustalono, że w powyższym zakresie jednostka wypełniła dyspozycję art. 257 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, tj.:
- przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie dochodów w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej,
 - przyznane dotacje oraz ich zmiany ujmowane były w planie wydatków z uwzględnieniem ich przeznaczenia, w odpowiedniej podziałce klasyfikacji budżetowej.
4. Prawidłowość i rzetelność sprawozdań budżetowych składanych przez Gminę do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie sprawdzono na podstawie porównania danych zawartych w sprawozdaniach budżetowych z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej oraz ze sprawozdań jednostkowych składanych przez jednostki podległe, tj.:
- dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-27ZZ za okres od początku roku do końca IV kwartału 2018 r., porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniach jednostkowych sporządzanych przez:
 - Urząd Gminy – rozdział 75011,
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – rozdział 85502;
 - dane wykazane w sprawozdaniu zbiorczym Rb-50 o wydatkach od początku roku do końca IV kwartału 2018 r. porównano z danymi zawartymi w sprawozdaniach jednostkowych sporządzanych przez:
 - Urząd Gminy – rozdziały: 01095, 75011, 80153 (§2830 i §4210),
 - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej – rozdziały: 85213, 85215, 85501, 85502, 85503, 85504,
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny im. Ziemi Mazurskiej – rozdział 80153 (§4240),
 - Szkołę Podstawową w Linowie – rozdział 80153 (§4240),
 - Szkołę Podstawową w Rumach – rozdział 80153 (§4240),
 - Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dźwierzutach – rozdział 80153 (§4240),
 - Środowiskowy Dom Samopomocy w Dźwierzutach – rozdział 85203;
 - dane wykazane w sprawozdaniu jednostkowym Rb-50 o wydatkach, sporządzonym przez Urząd Gminy, za IV kwartał 2018 r. porównano z ewidencją księgową konta 130;
 - dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach za IV kwartał 2018 r. porównano z ewidencją księgową konta 901.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

- dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-27ZZ były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowych sprawozdaniach sporządzonych przez Urząd Gminy oraz Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- dane wykazane w zbiorczym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach były zgodne z danymi wykazanymi w jednostkowych sprawozdaniach sporządzonych przez Urząd Gminy i jednostki podległe,
- dane wykazane w jednostkowym sprawozdaniu Rb-50 o wydatkach, sporządzonym przez Urząd Gminy były zgodne z ewidencją księgową,

- dane wykazane w sprawozdaniu Rb-50 o dotacjach były zgodne z ewidencją księgową Gminy,
 - ww. sprawozdania sporządzane były w sposób czytelny i trwałe, zawierały podpisy Wójta, Skarbnika (sprawozdania zbiorcze), Głównego księgowego, Kierownika jednostki organizacyjnej (sprawozdania jednostkowe).
5. Ponadto, w toku kontroli sprawdzono terminowość przekazywania ww. sprawozdań budżetowych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie i ustalono, że przekazywane były z zachowaniem terminów określonych w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. z 2018 r., poz. 109 ze zm.).

[Akta kontroli: II.1-225]

6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze, ocenia się **pozytywnie**.

II. W zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej oraz świadczenia wychowawczego stanowiącego pomoc państwa w wychowaniu dzieci - § 2010 i § 2060.

1. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła **9 323 650,92 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2018 r. dotacje w łącznej wysokości **9 306 598,38 zł**, z czego wykorzystywała **9 277 221,62 zł**, co stanowiło 99,68% otrzymanych dotacji.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

➤ ustawy budżetowej – **8 143 909,53 zł**, w tym rozdziały:

- 75011 – 36 404,00 zł,
- 85203 – 13 140,00 zł,
- 85213 – 52 389,51 zł,
- 85501 – 4 633 010,00 zł,
- 85502 – 3 157 777,72 zł,
- 85504 – 251 188,30 zł,

➤ rezerw celowych – **1 133 312,09 zł**, w tym rozdziały:

- 01095 – 763 818,71 zł,
- 75011 – 19 674,99 zł,
- 80153 – 59 373,83 zł,
- 85203 – 122 293,20 zł,
- 85215 – 1 305,00 zł,
- 85501 – 163 713,87 zł,
- 85502 – 2 932,00 zł,
- 85503 – 200,49 zł.

2. Strukturę wydatków zrealizowanych w 2018 r. przez Gminę w ramach zadań zleconych przedstawia poniższa tabela.

Dział	Rozdział	Paragraf	Środki z dotacji	Środki własne	Koszt zadania ogółem	Koszty obsługi	% udział dotacji
-------	----------	----------	------------------	---------------	----------------------	----------------	------------------

						zadania*	
010	01095	2010	763 818,71	-	763 818,71	14 976,83	100%
750	75011	2010	56 078,99	58 593,08	114 672,07	-	48,9%
801	80153	2010	59 373,83	-	59 373,83	587,85	100%
852	85203	2010	135 433,20	-	135 433,20	-	100%
852	85213	2010	52 389,51	-	52 389,51	-	100%
852	85215	2010	1 305,00	-	1 305,00	12,65	100%
855	85501	2060	4 796 723,87	-	4 796 723,87	71 905,22	100%
855	85502	2010	3 160 709,72	8 000,00	3 168 709,72	87 678,68	99,7%
855	85503	2010	200,49	-	200,49	200,49	100%
855	85504	2010	251 188,30	-	251 188,30	8 188,30	100%
Ogółem			9 277 221,62	66 593,08	9 343 814,70	183 550,02	94,72%

* koszty wykazywane, gdy są określone w odrębnych przepisach

3. Analiza zakresów czynności pracowników, których wynagrodzenie jest współfinansowane w ramach otrzymywanych dotacji (rozdziały: 01095, 75011, 85501, 85502, 85504) wykazała, że zachodziła zgodność pomiędzy obowiązkami pracowników wynikającymi z tych zakresów, a przeznaczeniem dotacji, na które zostały udzielone, tj. na wykonywanie zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

4. Na podstawie dokumentacji źródłowej, tj.: dowodów księgowych objętych założoną do kontroli próbą oraz zestawień sporządzonych w toku kontroli przez pracowników jednostki kontrolowanej i sprawozdań z rozliczenia poszczególnych dotacji składanych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania (wydatki), na które dotacje były udzielone, tj.:

- zwrot podatku akcyzowego zawartego w cenie oleju napędowego wykorzystywanego do produkcji rolnej przez producentów rolnych,
- ewidencja ludności, rejestracja stanu cywilnego oraz dokumenty tożsamości,
- wydawanie zezwoleń w zakresie działalności gospodarczej,
- obrona cywilna,
- wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjów w podręczniki oraz materiały edukacyjne i ćwiczeniowe,
- realizacja świadczeń opieki zdrowotnej,
- bieżąca działalność Środowiskowego Domu Samopomocy w Dźwierzutach,
- świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi,
- świadczenia rodzinne i świadczenia z funduszu alimentacyjnego,
- świadczenia wychowawcze,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne dla osób pobierających świadczenia rodzinne i zasiłek dla opiekuna,
- wypłata dodatków energetycznych,
- realizacja Karty Dużej Rodziny,
- realizacja programu „Dobry start”.

5. Dowody księgowe, na podstawie których realizowano wydatki:

- zawierały wszystkie niezbędne elementy wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2018 r., poz. 395 ze zm.),

- zawierały klasyfikację budżetową poniesionych wydatków, stosownie do przepisów rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 roku w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1053 ze zm.),
- zostały prawidłowo zadekretowane (odpowiednie konto zespołu 4 w korespondencji z kontem zespołu 2), tj. zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 ze zm.),
- zawierały adnotację dotyczącą stosowania procedur zamówień publicznych lub o przesłankach skutkujących brakiem stosowania ustawy, o których mowa w art. 4 pkt 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1579 ze zm.),
- zawierały pieczętki wpływu dokumentu do jednostki, stosownie do przepisów rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 18 stycznia 2011 r. w sprawie instrukcji kancelaryjnej, jednolitych rzeczowych wykazów akt oraz instrukcji w sprawie organizacji i zakresu działania archiwów zakładowych (Dz. U. Nr 14, poz. 67),
- posiadały adnotację o dokonaniu wydatku, względnie jego części z dotacji budżetu państwa,
- sprawdzone były pod względem formalno-rachunkowym i merytorycznym oraz zatwierdzone do zapłaty przez Kierownika jednostki i Skarbnika (Głównego księgowego jednostki).

[Akta kontroli: III.1-149]

6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze, ocenia się **pozytywnie**.

III. Prawidłowość wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa na zadania bieżące realizowane przez gminę na podstawie porozumień z organami administracji rządowej - § 2020.

1. Wojewoda Warmińsko-Mazurski decyzjami Nr FK 128/2018 z dnia 28 maja 2018 r. przyznał dla Gminy Dźwierzuty dotację udzieloną z budżetu państwa (ustawa budżetowa) na zadania bieżące realizowane przez Gminę w 2018 r. w wysokości **6 000,00 zł**.
2. Planowane środki finansowe z dotacji celowej wykonane zostały w 100%. Dotację przeznaczono na pokrycie kosztów utrzymania cmentarzy wojennych znajdujących się na terenie gminy, na podstawie porozumienia Nr PS-VII.5230.1.13.2018 zawartego w dniu 16 maja 2018 r. pomiędzy Wojewodą Warmińsko-Mazurskim Panem Arturem Chojeckim a Gminą Dźwierzuty, reprezentowaną przez Wójta Panią Mariannę Bogusławę Szydlik.
3. Na podstawie sprawozdań i rozliczenia z wykonania zadania w zakresie utrzymania cmentarzy wojennych w 2018 r., złożonych przez Urząd Gminy do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie, a także analizy dowodów księgowych (3 dokumenty księgowe) oraz ewidencji księgowej ustalono, że dotację wydatkowano na:

- wykonanie prac porządkowych na kwaterach i mogiłach wojennych z okresu I wojny światowej poległej narodowości niemieckiej i rosyjskiej, tj. m.in. na: wykoszenie traw i chwastów, czyszczenie nagrobków, wyłożenie wokół mogił kamieni typu grys, oznakowanie miejsc pochówku tablicą informacyjną itp. – 4 000,00 zł,
- zakup kosi Stihl – 2 000,00 zł.

Środki dotacji zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem.

Łączny koszt realizacji zadania wyniósł 6 000,00 zł i został w całości sfinansowany ze środków budżetu państwa.

4. W zakresie dokumentacji finansowej (dowodów księgowych) nieprawidłowości nie stwierdzono.
5. Sprawozdania z realizacji ww. zadania za okres od początku realizacji zadania do 31 sierpnia 2018 r., od 1 września do 31 grudnia 2018 r. oraz rozliczenie końcowe, przekazano do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie w terminach wynikających z zawartego Porozumienia.

[Akta kontroli: IV.1-38]

6. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

IV. W zakresie prawidłowości wykorzystania dotacji celowych udzielonych z budżetu państwa na realizację własnych zadań bieżących gmin (związków gmin), z zakresu edukacyjnej opieki wychowawczej finansowanej w całości przez budżet państwa w ramach programów rządowych oraz inwestycji i zakupów inwestycyjnych własnych gmin - § 2030, § 2040 i § 6330.

1. Wielkość planu dotacji udzielonych z budżetu państwa wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wyniosła **1 687 148,69 zł**. Gmina otrzymała z budżetu państwa w 2018 r. dotacje w łącznej wysokości **1 687 148,69 zł**, z czego wykorzystwała **1 677 202,16 zł**, co stanowiło 99,41 % otrzymanych dotacji.

Wykorzystane środki finansowe pochodziły z:

➤ ustawy budżetowej – **908 855,99 zł**, w tym rozdziały:

- 85213 – 34 072,59 zł,
- 85214 – 222 471,40 zł,
- 85216 – 405 221,00 zł,
- 85219 – 103 302,00 zł,
- 85230 – 143 789,00 zł,

➤ rezerw celowych – **768 346,17 zł**, w tym rozdziały:

- 60016 – 311 690,00 zł,
- 75814 – 101 188,69 zł,
- 80101 – 28 000,00 zł,
- 80103 – 47 950,00 zł,
- 80104 – 82 665,81 zł,
- 85216 – 6 129,14 zł,
- 85219 – 11 286,54 zł,
- 85230 – 36 145,66 zł,
- 85415 – 139 074,33 zł,
- 85504 – 4 216,00 zł.

2. Struktura wydatków zrealizowanych w 2018 r. przez Gminę w ramach zadań własnych przedstawia poniższa tabela.

Dział	Rozdział	Paragraf	Środki z dotacji	Środki własne	Koszt zadania ogółem	% udział dotacji
600	60016	6330	311 690,00	311 691,84	623 381,84	49,99%
758	75814	2030	20 619,61	148 147,03	168 766,64	34,95%
		6330	80 569,08	40 155,30	120 724,38	
801	80101	2030	28 000,00	7 000,00	35 000,00	80%
801	80103	2030	47 950,00	181 001,66	228 951,66	20,94%
801	80104	2030	82 665,81	565 950,47	648 616,28	12,74%
852	85213	2030	34 072,59	-	34 072,59	100%
852	85214	2030	222 471,40	83 057,26	305 528,66	72,8%
852	85216	2030	411 350,14	-	411 350,14	100%
852	85219	2030	114 588,54	437 711,30	552 299,84	20,7%
852	85230	2030	179 934,66	45 000,00	224 934,66	80%
854	85415	2030	138 899,33	25 155,46	164 054,79	84,7%
854	85415	2040	175,00	-	175,00	100%
855	85504	2030	4 216,00	31 685,00	35 901,00	11,7%
Ogółem			1 677 202,16	1 876 555,32	3 553 757,48	47,2%

3. Sprawdzenie prawidłowości i celowości poniesionych wydatków w ramach przyznanej dotacji Wojewody Warmińsko – Mazurskiego w rozdziale 60016 Drogi publiczne gminne objęte było odrębną kontrolą.

Kontrola w powyższym zakresie przeprowadzona została w dniu 9 lipca 2019 r. przez pracowników Wydziału Infrastruktury, Geodezji i Rolnictwa Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie.

Gmina Dźwierzuty oceniona została pozytywnie, a wyniki kontroli zawarte zostały w wystąpieniu pokontrolnym (pismo, znak: IGR-XII.805.1.26.2019) podpisanym przez Wojewodę Warmińsko-Mazurskiego w dniu 31 lipca 2019 r.

4. Gmina Dźwierzuty zapewniła wkład własny wynikający z przepisów art. 128 ust. 2 ustawy o finansach publicznych, zgodnie z którymi kwota dotacji na dofinansowanie zadań własnych bieżących i inwestycyjnych nie może stanowić więcej niż 80% kosztów realizacji zadania, chyba że odrębne ustawy stanowią inaczej, w rozdziałach: 80101 Oświata i wychowanie, 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych, 80104 Przedszkola, 85219 Ośrodki pomocy społecznej.

Ponadto, wkład własny został zachowany w rozdziałach:

- 75814 Różne rozliczenia finansowe, zgodnie z art. 3 ust. 9 ustawy z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołeckim (Dz.U. z 2014 r., poz. 301 ze zm.) na zwrot części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2018 roku,
- 85230 Pomoc w zakresie dożywiania, zgodnie z § 2 ust. 3 umowy zawartej z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych w ramach programu wieloletniego pn. „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
- 85415 Pomoc materialna dla uczniów, zgodnie z art. 121 ust. 2 ustawy z dnia 27 października 2017 r. o finansowaniu zadań oświatowych (Dz. U. poz. 2203 ze zm.),

- 85504 Wspieranie rodziny, zgodnie z § 3 umowy zawartej z Wojewodą Warmińsko-Mazurskim na dofinansowanie przedsięwzięć realizowanych w ramach programu „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”.
5. Na podstawie dokumentacji źródłowej, tj. dowodów księgowych objętych założoną do kontroli próbą oraz zestawień sporządzonych w toku kontroli przez pracowników jednostki kontrolowanej i sprawozdań z rozliczenia poszczególnych dotacji składanych do Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie stwierdzono, że zgodnie z art. 168 ust 4 ustawy o finansach publicznych wykorzystanie dotacji nastąpiło przez zapłatę za zrealizowane zadania, na które dotacje były udzielone, tj.:
- realizację zadań w ramach funduszu sołeckiego,
 - realizację programu „Aktywna tablica”,
 - realizację zadań z zakresu wychowania przedszkolnego,
 - składki na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające świadczenia z pomocy społecznej,
 - wypłatę zasiłków okresowych i stałych,
 - bieżące funkcjonowanie Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Dźwierzutach,
 - realizację programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”,
 - realizację świadczeń pomocy materialnej dla uczniów o charakterze socjalnym,
 - realizację programu „Wyprawka szkolna”,
 - realizację programu „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej na rok 2018”.
6. W zakresie dokumentacji finansowej (dowodów księgowych) nieprawidłowości nie stwierdzono.

[Akta kontroli: V.1-129]

7. Stwierdzone uchybienia w zakresie realizacji zadań własnych dotyczyły nieprowadzenia przez Urząd Gminy wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych z dotacji celowej na dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy w nw. rozdziałach:
- a) rozdziale 80101 Szkoły podstawowe, co było niezgodne z postanowieniami § 4 ust. 3 umowy Nr WKO.531.9.24.2018 z dnia 15 czerwca 2018 r. zawartej między Warmińsko-Mazurskim Kuratorem Oświaty (działającym na podstawie pełnomocnictwa Wojewody Warmińsko-Mazurskiego), a Wójtem Gminy Dźwierzuty stanowiącym, że jednostka „(...) zobowiązuje się prowadzić wyodrębnioną ewidencję księgową środków (...) otrzymanych na realizację zadania oraz wydatków dokonywanych z tych środków (...).”

Z pisemnego wyjaśnienia Wójta Gminy wynika, że omyłkowo w ewidencji księgowej ujęto po stronie wydatków kwotę środków z dotacji łącznie z wkładem własnym Gminy.

- b) rozdziałach: 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i 80104 Przedszkola, co było niezgodne z przepisami art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych, stanowiącym że jednostka, której została udzielona dotacja obowiązana jest do prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków oraz uniemożliwiało precyzyjne określenie, na podstawie ewidencji księgowej, źródeł finansowania wydatku.

Zgodnie z komentarzem do art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych: „(...)W celu przeprowadzania sprawnego rozliczania dotacji, a także w celach kontrolnych wprowadzono generalną regułę, iż beneficjenci dotacji z budżetu państwa prowadzą wyodrębnioną ewidencję księgową środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków. Dokumenty i zapisy księgowy, na podstawie których dokonano wydatkowania środków dotacyjnych, powinny wyraźnie wskazywać dotacyjne źródło sfinansowania danego wydatku.”¹

Z pisemnego wyjaśnienia Wójta Gminy wynika, że (cyt.): „W 2018r. do celów ewidencji wydatków dokonanych ze środków ww. dotacji prowadzona była wyodrębniona ewidencja księgową w formie arkuszy Excel, dla każdej szkoły oddzielnie. Ewidencja ta posiadała dane w szczególności obejmującej klasyfikację budżetową wydatku, z podziałem na Rozdział 80103 i Rozdział 80104, paragraf wydatku, nazwę wydatku, pozycję księgową, kwotę wydatku według dokumentu księgowego, kwotę wydatku pokrytego dotacją i datę poniesienia wydatku oraz podsumowania odpowiednio wg paragrafów wydatków i ogółem. Ewidencja ta stanowi wypełnienie dyspozycji art. 152 ust.1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (według stanu prawnego obowiązującego w okresie kontroli - t.j. Dz. U. z 2017 r., poz.2077 ze zm.).

Z uwagi na ilość obsługiwanych szkół, z wykorzystaniem powyższej ewidencji w szybki sposób można było sprawnie ustalić kwotę wydatków pokrytych dotacją w skali Gminy i sporządził prawidłowo rozliczenie wykorzystania dotacji oraz ustalić ewentualną kwotę podlegającą zwrotowi.”

W odniesieniu do wyjaśnień Wójta Gminy należy wskazać, że program Excel nie stanowi ewidencji księgowej, może pełnić jedynie funkcję wspomagającą w prowadzeniu ewidencji wydatków. Zgodnie z art. 13 ustawy o rachunkowości księgi rachunkowe obejmują zbiory zapisów księgowych, obrotów (sum zapisów) i sald, które tworzą: dziennik, księgę główną, księgi pomocnicze, zestawienia: obrotów i sald kont księgi głównej oraz sald kont ksiąg pomocniczych, wykaz składników aktywów i pasywów (inwentarz).

Zaniechanie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji może skutkować trudnościami w zakresie precyzyjnego i właściwego rozliczenia wydatkowanych z dotacji celowej środków finansowych.

Odpowiedzialnym za powstanie uchybienia jest pracownik realizujący zadanie oraz osoba bezpośrednio go nadzorująca.

[Akta kontroli: V.30-35,39-62,124-129]

8. Z uwagi na to, że stwierdzone naruszenia miały charakter formalny i nie miały wpływu na celowość wydatkowania środków z dotacji na realizację zadań własnych, działalność jednostki w tym zakresie, ocenia się **pozytywnie**.

¹ E. Ruśkowski i J. M. Salachna, *Finanse publiczne. Komentarz praktyczny* (praca zbiorowa), Wyd. ODDK Sp. z o.o., Gdańsk 2013, str. 616

V. W zakresie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

Z uwagi na fakt, iż Gmina Dźwierzuty w okresie kontrolowanym przeprowadziła postępowania o udzielenie zamówienia publicznego z udziałem środków budżetu państwa wg przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych, pn. „Przebudowa drogi gminnej nr 195024N odc. Dąbrowa kolonia – Dąbrowa”, które w dniu 9 lipca 2019 r. było przedmiotem kontroli pracowników Wydziału Infrastruktury, Geodezji i Rolnictwa Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie (wyniki kontroli: pkt. IV ppkt 3 niniejszego wystąpienia pokontrolnego), odstąpiono od kontroli i oceny obszaru w tym zakresie.

[Akta kontroli: VI. 1-2]

VI. W zakresie należności oraz prawidłowości i terminowości pobierania, a także przekazywania dochodów budżetu państwa związanych z realizacją zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego - § 2350.

1. Należności z tytułu realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.
 - 1.1. Na dzień 31 grudnia 2018 r. łączny stan należności związanych z realizacją zadań zleconych wynosił **2 747 169,74 zł**, w tym:
 - w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnienie danych osobowych, o których mowa w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 22 grudnia 2017 r. w sprawie opłat za udostępnienie danych z rejestrów mieszkańców oraz rejestru PESEL (Dz.U. z 2017 r., poz. 2482) – 155,00 zł;
 - w rozdziale 85502 w łącznej wysokości 2 747 014,74 zł, w tym:
 - w § 0920 z tytułu odsetek od funduszu alimentacyjnego – 726 009,70 zł,
 - w § 0970 z tytułu zwrotu udzielonych zaliczek alimentacyjnych – 422 326,71 zł,
 - w § 0980 z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 1 598 678,33 zł,o których mowa w przepisach ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (t.j. Dz. U. z 2017 r., poz. 489 ze zm.).
 - 1.2. W trakcie kontroli poddano analizie prawidłowość ustalania należności w 2018 r. wobec wszystkich podmiotów, które dokonały opłaty za udostępnienie danych osobowych w II kwartale 2018 r., w łącznej kwocie 62,00 zł i ustalono, że należności z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych ustalone były na zasadach określonych w art. 53 pkt 2 w związku z art. 46 ust 2 ustawy z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017 r., poz. 657 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym, tj. pobierane od podmiotów, które:
 - wykażą w tym interes prawny (osoby i jednostki organizacyjne),
 - po wykorzystaniu danych w celach badawczych, statystycznych, badania opinii publicznej lub rynku dane zostaną poddane takiej modyfikacji, która nie pozwoli na ustalenie tożsamości osób, których dane dotyczą (jednostki organizacyjne),
 - uwiarygodnią interes faktyczny w otrzymaniu danych i za zgodą osób, których dane dotyczą (inne osoby i podmioty).
 - 1.3. Na koniec każdego kwartału dokonywano naliczenia i przypisu odsetek od nieterminowych płatności z tytułu funduszu alimentacyjnego, zgodnie z przepisami art.

40 ust. 2 pkt. 3 ustawy o finansach publicznych, (stan na 31 grudnia 2018 r. – 108 504,16 zł).

2. Należności wymagalne oraz czynności windykacyjne.

2.1. Stan należności i zaległości z tytułu dochodów budżetu państwa przedstawiono w tabeli.

Dział	Rozdział	Paragraf	Należności pozostałe do zapłaty na dzień 31 grudnia 2018 r.		Struktura % zaległości
			Ogółem (w zł)	W tym zaległości (w zł)	
855	85502	0920	700 128,49	700 128,49	25,98
		0970	420 763,85	420 763,85	15,61
		0980	1 574 180,37	1 574 180,37	58,41
Ogółem			2 695 072,71	2 695 072,71	100

2.2. W toku kontroli ustalono, że w 2018 r. stan należności wymagalnych związanych z realizacją zadań zleconych dotyczył rozdziału 85502, tj.: zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego, odsetek od funduszu alimentacyjnego oraz udzielonych zaliczek alimentacyjnych i wynosił:

- na dzień 1 stycznia 2018 r. – 2 614 353,63 zł,
 - na dzień 31 grudnia 2018 r. – 2 695 072,71 zł
- i wzrósł w ciągu roku w § 0920 i § 0980 o kwotę **80 719,08 zł**.

Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, wzrost należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego nastąpił, ponieważ (cyt.): „(...) egzekucja komornicza kwot z tytułu zwrotu należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego w przypadku większości dłużników alimentacyjnych nie jest systematyczna oraz w wysokości niższej niż zasądzone alimenty. W związku z czym jest niska ściągalność, zaś świadczenia z funduszu alimentacyjnego są w dalszym ciągu na bieżąco wypłacane. Ponadto, w przypadku zwrotu należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej w pierwszej kolejności splanane są odsetki.”

2.3. Na podstawie informacji uzyskanej od Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w zakresie podjętych działań obejmujących dochodzenie należności stanowiących dochody budżetu państwa wobec 5 największych dłużników alimentacyjnych na dzień 31 grudnia 2018 r. (łącznie kwota należności – 286 821,96 zł, w tym odsetki – 62 589,66 zł) stwierdzono, że Gmina w wyniku podejmowanych działań:

- wypełniła dyspozycję zawartą w art. 42 ust. 5 ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że jednostki sektora finansów publicznych są obowiązane do ustalania przypadających im należności pieniężnych, w tym mających charakter cywilnoprawny,
- dochodziła należności przypadających od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego poprzez przyłączenie się wierzyciela do postępowania egzekucyjnego, zgodnie z art. 27 ust. 3a i 8 ustawy

o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (21 wniosków, w łącznej kwocie 28 680,00 zł).

Ponadto, w okresie kontrolowanym Gmina podjęła m. in. następujące działania:

- wezwano 13 dłużników alimentacyjnych celem przeprowadzenia wywiadu alimentacyjnego oraz złożenia oświadczenia majątkowego, zgodnie z art. 4 ww. ustawy,
- zobowiązano 3 dłużników do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy, zgodnie z art. 5 ust 2 pkt. 1 ww. ustawy,
- poinformowano urzędy pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej 2 dłużników alimentacyjnych, zgodnie z art. 5a ust. 2 ww. ustawy,
- wszczęto 8 postępowań dotyczących uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych i wydano 3 decyzje w tym zakresie, zgodnie z art. 5 ust. 3 ww. ustawy,
- informowano komorników sądowych oraz organ właściwy wierzyciela o działaniach podejmowanych wobec dłużników alimentacyjnych, zgodnie z art. 6 ww. ustawy,
- przekazano komornikowi 6 informacji mogących mieć wpływ na skuteczność postępowania egzekucyjnego, zgodnie z art. 5 ust. 1 ww. ustawy,
- skierowano do prokuratury 5 wniosków o ściganie dłużników uznanych z uchylających się od zobowiązań alimentacyjnych, zgodnie z art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks Karny (t. j. Dz. U. z 2017 r., poz. 2204 ze zm.),
- skierowano 1 wniosek do starosty o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika, zgodnie z art. 5 ust. 3b pkt 2 ww. ustawy.

2.4. W okresie kontrolowanym nie dokonywano odroczeń spłaty, umorzeń, bądź rozłożenia na raty należności stanowiących dochody budżetu państwa.

Jednakże, w 2018 r. dokonano wygaszenia należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego i zaliczki alimentacyjnej od 2 dłużników alimentacyjnych z powodu ich śmierci. Kwota wynikająca z postanowień o wygaszeniu należności wyniosła łącznie 98 321,24 zł.

Powyższe zgodne było z art. 28 ust. 3 ww. ustawy.

3. Dochody budżetu państwa związane z realizacją zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

3.1. Szczegółowe wykonanie dochodów przedstawiono w tabeli.

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan (zł)	Wykonanie	
				zł	%
750	75011	0690	300,00	147,25	49,08
855	85502	0920	0,00	25 881,21	-
		0970	1 500,00	781,44	52,10
		0980	41 718,00	14 698,78	35,23
	85503	0970	10,00	0	0
Ogółem			43 528,00	41 508,68	95,36

3.2. Zaplanowane, decyzją Wojewody Nr FK 14/2018 z dnia 16 lutego 2018 r., dochody budżetu państwa w wysokości **43 528,00 zł** wykonane zostały w łącznej kwocie **15 627,47 zł**, co stanowiło 35,9% planu, w tym:

- w rozdziale 75011 w § 0690 z tytułu opłat za udostępnianie danych osobowych – 147,25 zł,

- w rozdziale 85502 w łącznej wysokości 15 480,22 zł, w tym:
 - w § 0970 z tytułu zwrotu udzielonych zaliczek alimentacyjnych – 781,44 zł,
 - w § 0980 z tytułu zwrotu świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego – 14 698,78 zł,
- o których mowa w przepisach ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Z pisemnych wyjaśnień złożonych przez Skarbnika Gminy i Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej wynika, że niewykonanie planu dochodów spowodowane było:

- mniejszą liczbą wpływających wniosków o udostępnienie danych osobowych podlegających opłacie, w stosunku do wcześniejszych okresów sprawozdawczych - rozdział 75011,
- brakiem możliwości ściągnięcia powstających zadłużeń (GOPS nie ma uprawnień do bezpośredniego ściągania zadłużeń – wysyła do komornika wnioski o przyłączenie do egzekucji, a komornika sam dokonuje egzekucji należności) - rozdział 85502,
- brakiem wniosków o wydanie duplikatu Karty Dużej Rodziny - rozdział 85503).

Ponadto, poza planem wykonano dochody w rozdziale 85502 w § 0920 z tytułu odsetek od świadczeń udzielonych z funduszu alimentacyjnego w kwocie 25 881,21 zł.

3.3. Kontroli poddano prawidłowość ustalania i terminowość przekazywania dochodów budżetu państwa w II kwartale 2018 r. – rozdział 75011 i IV kwartale 2018 r. – rozdział 85502 i ustalono, że:

- kwoty dochodów należne budżetowi państwa wyliczone były zgodnie z przepisami ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz ustawy z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz.U. z 2018 r., poz. 1530 ze zm.) – obowiązującej w okresie kontrolowanym,
- jednostka kontrolowana odprowadzała, na rachunek dochodów Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie dochody budżetu państwa, zgodnie z terminami wskazanymi w art. 255 ust 1 ustawy o finansach publicznych.

[Akta kontroli: VII.1-33]

4. Działalność jednostki w kontrolowanym obszarze ocenia się **pozytywnie**.

Do ustaleń kontroli nie zostały wniesione zastrzeżenia.

Przyjęta ocena ogólna (ocena pozytywna) wynika z faktu, iż stwierdzone w toku kontroli odstępstwa od stanu pożądanego nie miały istotnego wpływu na finansowy aspekt kontrolowanego obszaru, tj. nieprowadzenie przez Urząd Gminy wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych z dotacji celowej na dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy w rozdziałach: 80101 Szkoły Podstawowe, 80103 Oddziały przedszkolne w szkołach podstawowych i 80104 Przedszkola, nie miało wpływu na prawidłowość wydatkowania środków dotacji celowej.

Jednakże, mając na uwadze powyższą ocenę i wnioski zalecam podjęcie działań zmierzających do wyeliminowania w przyszłości podobnych odstępstw od stanu pożądanego, tj. prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków otrzymanych z dotacji celowej na dofinansowanie realizacji zadań własnych gminy.

Proszę o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie **14 dni** od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia, o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zalecenia, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Artur Chojecki

Wojewoda
Warmińsko-Mazurski
/dokument podpisany elektronicznie/

